otların uğultusu altında

ŞÜKRÜ ERBAŞ

Ne olurdu kokunun da fotoğrafı olsaydı / Sesin fotoğrafı. Boşluğun fotoğrafı. / Parmak uçlarındaki karıncanın / Ruhtaki üşümenin... / Ölüm kimseyi bu kadar yalnız bırakmazdı.



ŞİİR

KIRMIZIKEDİ

Eskiden, çok eskiden
Tanrımız yoktu. Korkumuz yoktu.
Günahımız yoktu. Yapraklar gibiydik.
Öpüşler gibiydik. Köpükler gibiydik.
Yapamadık. Güzellik boğdu
İyilik zayıf düşürdü hepimizi.

İçimizden birisini göklerin ardına gönderdik.

Şimdi hepimiz huzurla birbirimize kötülük ediyoruz
Şimdi hepimiz korkuyla acımızı seviyoruz
Şimdi hepimiz dünyayı bir tanrıya değiştik
Şimdi hepimiz cehenneme dua ediyoruz.



THG 0475350 NFL

KIRMIZIKEDİ
kirmizikedi.com
/kirmizikediyayinevi
/krmzkedikitap
/kirmizikediyayinevi

ISBN 978-605-298-427-7

₺12

Şükrü Erbaş

1953'te Yozgat'ta doğdu. (Nüfus 01.01.1954) İlk ve ortaöğrenimini bu kentte yaptı. Gazi Eğitim Enstitüsü Sosyal Bilgiler Bölümü'nü bitirdi. İlk şiiri *Varlık* dergisinde yayımlandı (1978). 1972 yılında girdiği TMO Genel Müdürlüğü'nden 1998 yılında emekli oldu. Ceyhun Atuf Kansu (1987), Orhon Murat Arıburnu (1996), Ahmed Arif (2002), Homeros Emek (2004), Dil Derneği Ömer Asım Aksoy (2005), 17. Altın Portakal (2013), 1. Dağlarca Şiir Ödülü (2015), Halkevleri 6. Halkın Hakları Sanat Ödülü (2016) ve Behçet Necatigil Şiir Ödülü (2018) sahibi. 1985-1988 yılları arasında *Yarın* dergisinin yazı kurulunda, 1993-1999 yılları arasında Edebiyatçılar Derneği'nin yönetiminde görev yaptı.

Şiir: *Küçük Acılar* (1984), *Aykırı Yaşamak* (1985), *Yolculuk* (1986), *Kimliksiz Değişim* (1992), *Bütün Mevsimler Güz* (1994), *Dicle Üstü Ay Bulanık* (1995), *Kül Uzun Sürer* (1996), *Derin Kesik* (1999), *Üç Nokta Beş Harf* (2001), *Yalnızlık Heceleri* (2003), *Gölge Masalı* (2005), *Unutma Defteri* (2007) [bu kitaplar Kırmızı Kedi Yayınevi tarafından Bütün Şiirleri başlığı altında üç ciltte toplandı], *Bağbozumu Şarkıları* (2012), *Pervane* (2015), *Yaşıyoruz Sessizce* (2016), *Kuş Uçar Kanat Ağlar* (2018).

Deneme: *İnsanın Acısını İnsan Alır* (1995), *Gülün Sesi Gül Kokar* (1998), *Bir Gün Ölümden Önce* (1999), *Sarkacın Kalbi* (2002), *Çekilme Suları* (2009).

İnsanın Acısını İnsan Alır, *Gülün Sesi Gül Kokar*, *Bir Gün Ölümden Önce* adlı kitapları Temmuz 2014'te *İnsanın Acısını İnsan Alır* (Bütün Yazıları-1) ve *Çekilme Suları* (2009), *Sarkacın Kalbi* (2002) adlı kitapları Kasım 2014'te *Çekilme Suları* (Bütün Yazıları-2) adı altında Kırmızı Kedi Yayınevi tarafından yayımlanmıştır.

Söyleşi: *Eşik Burcu* (2010).

Bu kitap Bütün Yazıları-3 başlığı altında Kırmızı Kedi Yayınevi tarafından Kasım 2015'te yeniden basılmıştır.



Kırmızı Kedi Yayınevi: 1050
Şiir: 60

Otların Uğultusu Altında
Şükrü Erbaş

© Şükrü Erbaş, 2018
© Kırmızı Kedi Yayınevi, 2018

Yayın Yönetmeni: Enis Batur

Editör: Çağlayan Çevik
Kapak Tasarımı: Melis Rozental
Grafik: Taylan Polat

Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni alınmaksızın, hiçbir şekilde kopyalanamaz, elektronik veya mekanik yolla çoğaltılamaz, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

Birinci Basım: Ocak 2019, İstanbul
ISBN: 978-605-298-427-7
Kırmızı Kedi Sertifika No: 13252

Baskı: Pasifik Ofset
Cihangir Mah. Güvercin Cad. No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok Kat: 2
34310 Haramidere/İSTANBUL
Tel: 0212 412 17 77 Sertifika No: 12027

Kırmızı Kedi Yayınevi
kirmizikedi@kirmizikedi.com / www.kirmizikedi.com
www.facebook.com/kirmizikediyayinevi / twitter.com/krmzkedikitap
kirmizikediedebiyat.blogspot.com.tr
Ömer Avni Mah. Emektar Sok. No: 18 Gümüşsuyu 34427 İSTANBUL
T: 0212 244 89 82 F: 0212 244 09 48

Şükrü Erbaş

OTLARIN UĞULTUSU ALTINDA

Şiir



Tek bir yaprağı olmadan
yalnızca çiçekleriyle donanmış
bir badem ağacı gibi.
Usun derinliklerine inen
bir çiçek sessizliği.

ANGELOS SIKELIANOS

Kuşlar kuşların yanına, yapraklar
Yaprakların yanına
Hiçbir şey yalnız kalmıyor
İnsandan başka dünyada.

EDİP CANSEVER

OTLARIN UĞULTUSU ALTINDA

1.
Hangi hayal hangi hatıranın yerini tutar
Bir gövdeden ötekine gölgelenen zamanlar
Ey çaresizlikten yapılmış yaşama bilgisi
Taşların taşlarla konuştuğu bu yalnızlıkta
İnsan üzüntüden başka nedir ki...

2.
Ölüm, güzelliği alıp götürmez
Gözyaşı boyalı bir çerçeveye yerleştirip
Usulca bırakır yalnızlığımıza.

Biz, korkuyla, hayranlıkla, hüzünle
Sular, ağaçlar, yıldızlar diye
Ölüler çiçek açmayı sürdürsün diye
Döner döner o güzelliği severiz.

3.
Yarasalar yok. Çocuklar yok.
Akşam olmuyor. Sabah olmuyor.
Akasya, delice kuşunun ağzında gitmiş
Acının ötesinde bir acı
Ne bir ses insandan insana
Ne eşyada zamanın soluğu
Pencereler birer ölüm fotoğrafı.

Sadece otlar
Yaşıyor hepimizin yerine.

4.
İnsanlara ulaşabilseydin
Birisi yarasına basardı seni
Belki sen birisini severdin.

5.
Eşik, sarkaç, gölge...
Bunlardan geçmiyorsa söz
Sokağın başına bile varamaz.

Bir çember kendini
Döner döner döner.

6.
Otların uğultusu. Yıldızların kederi.
Donmuş arzu. Avaz. İç geçiren rüzgâr.
Avluya sığmayan bir boşluk.

Bozkır dünyayı tutuyor...

*Dağlar sana kar mı yağdı.**

* Neşet Ertaş

7.
Eskiden, çok eskiden
Tanrımız yoktu. Korkumuz yoktu.
Günahımız yoktu. Yapraklar gibiydik.
Öpüşler gibiydik. Köpükler gibiydik.
Yapamadık. Güzellik boğdu
İyilik zayıf düşürdü hepimizi.

İçimizden birisini göklerin ardına gönderdik.

Şimdi hepimiz huzurla birbirimize kötülük ediyoruz
Şimdi hepimiz korkuyla acımızı seviyoruz
Şimdi hepimiz dünyayı bir tanrıya değiştik
Şimdi hepimiz cehenneme dua ediyoruz.

8.
Neden ölüm düşüncesini büyütüyor
Şu tarla kuşu, şu üçgüllü çayırlar
Şu tanrı yalnızlığından yapılmış dere
Nazarlık otları, çoban yastığı
Kirpiklerimde boğulan şu gökyüzü
Bir iç çekiş gibi uzayan yol
Avluyu bölük bölük eden yarasalar
Yağı içimde soğuyan şu kandil...

Neden bu kadar acı veriyor dünyayı sevmek.

9.
Büyük şiiri doğanın
Renklerin, seslerin, biçimlerin ötesinde...
İnsanın ruhunu yitirdiği bu zamanda
Kim okuyup kim yazacak.

10.

Cinnet geçiriyoruz, dedi.
Yok, dedim, aptallık geçiriyoruz.

Kalabalığa katıldık sonunda
Gövdemizden başka sözümüz kalmadı
Güzelliği küfre çevirdik
Biz de herkese bağırıyoruz
Topuklarımızda sızlayan bir vicdanın
Son seslerini de
oturarak boğmayı başardık
Aptallık bile geçirmiyoruz artık.

11.
Hepimiz kendimizi gömdük geliyoruz.

Yakamızda birer gözyaşı fotoğrafı
Avuçlarımızda ölümden soğuk bir dua
Toprağın merhametine inanarak korkuyla
Birbirimizin omuzları üstünden
Mezarlığın dışındaki hayata bakarak
İçimizde dünyadan yapılmış bir keder
Bizi yaşamakla cezalandırmış bir tanrı
Gömdük kendimizi geliyoruz.

12.
Huzursuz toprak
Huzursuz gökyüzü
Huzursuz odalar...

İçinde taşa dönmüş bir tanrı
Bir dip uğultu tarlaları geziyor.

13.

Sen bir hikâye anlatıcısısın, dedi
Sen, dedim
Benim yalnızlıktan başka kimsem yok.

14.

Bin şiirini gökte kuşlar, bin şiirini denizde balıklar
Bin şiirini toprakta insanlar okuyan Yunuus...

Yazmasaydın insan nasıl sevecekti insanı?
Yazmasaydın merhameti ve utancı nereden öğrenecektik?
Yazmasaydın ölüme karşı hangi cesaretle konuşacaktık?
Yazmasaydın tanrı insan olup nasıl yaşayacaktı aramızda?

15.

Konuştu.

Konuştu.

Konuştu.

Serçeler, zülüfler, gülhatmiler
Köpeklerin kuyrukları
Boncuklu perdeler
Kırmızı solukları çocukların
Hayal ile mühürlü eşikler
Ağaçların gökyüzü bahçeleri
Taşları bile güzelleştiren
Bir sebepsiz yaşama sevinci
Ne varsa
Tek tek sustu.

Bir şey söylemedin, dedi!

Ölümü hiç düşündün mü, dedim!

16.
Adamın sesi bir karınca yumağı
Ağlamazsam sevemem, diyor.
Kadın dağılmış bir gökkuşağı
Bütün yaşadıklarını
Yeniden kalbine tutuyor.

17.
Bizler birer hayal tutanakçısıyız olsa olsa
Gelecek belki de insanların hastalıklarında yazılıdır.

18.
Küçümseme ruhun çirkefidir
Yazıyı çirkinleştirir
Dünyayı çürütür.

19.
Öyle bir sabahın var ki
Yedi güneş su dökemez ellerine
Yedi deniz, yedi orman, yedi rüzgâr...

Otlar, böcekler, taşların buğusu
Bir varoluş ürpertisi her şey
Büyürüm büyürüm büyürüm.

20.
İncinme değil bu
Öfke değil
Ah! değil.

Ötesi... çok ötesi.

Tam bir yürek çöküntüsü
Ruhun taşa dönmesi
Aklın büyük yalnızlığı.

İnsana olan inancını yitirme!

21.

Biz ne olacağız diyorsun ya
Arzu, ten, haz, günah, tanrı...

Bir gün olmayacağız
Hepsi bu.

22.

Ve benim birdenbire
yüzünü değil,
gözünü değil,
*senin sesini göresim geldi.**

* Nâzım Hikmet

23.

Birinci konuşmacı, 'şiir okunmuyor' dedi.
İkincisi, 'şiir ayağa düştü' dedi.
'Şiirin okunması için bir şeyler yapmalı' dedi, üçüncü.
Dördüncü, 'şiirin hiçbir zaman çok okuru olmamıştır' dedi.
'Yeni bir şiir yazılmıyor nicedir' diye bitirdi sonuncuları.

Konuşmaların altında kaybolmuş altı dinleyici, kargacık burgacık bir yazı gibi çıktı. Birisi 'şair olmak ne zormuş' dedi. Öteki, 'asıl okur olmak ne zormuş' dedi. En sessiz duranları 'biz şimdi şiir okuyalım mı okumayalım mı' dedi.

24.

Ömür Hanım...
İçinden geçmediğin zaman
İçinden geçmediğin söz
İçinden geçmediğin rüya
Sana karşı işlediğim
Bir unutma suçudur.

25.

Ne olurdu kokunun da fotoğrafı olsaydı
Sesin fotoğrafı. Boşluğun fotoğrafı.
Parmak uçlarındaki karıncanın
Ruhtaki üşümenin...

Ölüm kimseyi bu kadar yalnız bırakmazdı.

26.

*Sana benzemeyen gül olmaz olsun.**

Üç yıldır ağzın çiçek açmıyor
Üç yıldır odalarda kokun yok
Üç yıldır dünyayı sevmiyorum
Yoksa benim gül ile ne davam var.

27.

*Ayrılık derdine doyamadığım***

Bütün fotoğraflarının altına kirpiklerimle kazıdım
Bundan büyük sevgi sözü bilmiyorum Hatice...

28.

Sözlerimi toparlıyorum usul usul
Dünya, seni sevdiğim dünya değil.

---

* Kul Duran
** Karac'oğlan

29.
Üzüm bağlarının güneşinde büyüdüm ben
Elma bahçelerinin beşiğinde
Yılanlar, serçeler, köpekler
Aynı sevinçle girerdik Perçem Suyu'na.
Ayçiçeği tarlalarında binlerce dolunay
Ağzımızda birer gökyüzü öpücüğü
Yıldızlar uykularımızda çiçek açardı.
Tanrı bizimle gezerdi buğday tarlalarını
Mısırlar, domatesler, biberler
Kırmızı yeşil sarı, çatılara yürürdü.
Sonra yağmurlar, sonra karın uzun masalı
Biz, neye sevindiğimizi bilmeden
Akşamlara kadar koşar, koşardık.

Bir gün sen bütün bunların içinden
hayranlıkla geçtin
Ben bütün bunlara, kalbim ter içinde
bir daha baktım
Ondan sonra öğrendim
dünyanın nasıl bir mucize olduğunu.
Ne mi diyorum Hayal Hanım
Seni her gün bir daha, bir daha seviyorum.

30.

Deniz kıyısına gidelim
Diyemedim
Ne söyleyecektim ki:
Denizin yaşı yok, bak!

Evet, yok –dese–
Göklerin de yok
Rüyanın da
İnsanın var ama...

Ne söyleyecektim.

31.

Sevgisiz bir yalnızlığın
İlk sözü korkudur
İkincisi nefret.

32.
Benim oğlum
Mazot kokularından bir akşamsefasıdır.
Ben onu kirpiklerimin beşiğinde öpe koklaya
Kan uykulardan çıkarırım sabaha.
Ah bir bilseniz, bir sevseniz
Humar gözlerinden onun
Ne rüyalar dolar evimize
Ne bitmez boyalarla boyanır acılarımız.

33.
Yoksulluk...
Dünyanın üstünde yükseldiği iç kanama
Tanrının büyük utancı.

34.
Şimdi dünya akşam
Şimdi evler soğuk
Şimdi gönül engin.

Bir nazlı zaman
Bütün hasretiyle
Canımdan havalanıyor:

Kirpiklerin oku cana batarken...[*]

35.
Elinde yoksul bir cümle
İnsanın yalnızlığını anladım, dedi
Bundan sonra kalabalığı yazacağım.

Şüphesiz, dedim, zamanın ruhu bu.
Sevindi!

---

* Neşet Ertaş

36.
Ah ey narkissos
Çorak ruh
Kibrin harfleri.

Çan için ses neyse...

Görünmek yetiyor.

37.
Siz hangi çarşılarda seversiniz çocuğunuzu?
Biz her isteğine 'büyüyünce' diyoruz.

38.
Yüz bin pişmanlıkla bir yalnızlık büyüttüm
Yine bir insanla *çiçeklendim korulandım.*[*]

---

* Pir Sultan Abdal

39.

Başka bahçelere gönül indirmemiş tanrı
Dünyanın bütün çiçekleri gamzelerinde açıyor.

Gamze ışık. Gamze koku. Gamze şarkı.
Gamze su. Gamze yaprak. Gamze arzu.
Rüzgârın baş dönmesi.
Denizin gülüşü.
Toprağın uykusu.
Sevmenin bütün halleri gamze.

İyi ki başka bahçelere gönül indirmemiş tanrı.

40.
Erdem, öyle mi?
Dünya, çocuk ölülerinin üstünde
Parayla sevişirken...

41.
Doyumsuzluk
İki ağızlı küçüklük...
Hiçbir değer bırakmıyorsun insanda!

42.
Yazık o dile ki
Bir harfi bile çiçek açmamış.

Yıkayın çocuklarınızı kötülük sularıyla!

43.
Güzellik...

Başka duam kalmadı.

44.
Annem sesleniyor çatal kapıdan
Baban gelecek şimdi!

Babam otuz beş yıldır gelmiyor
Annem otuz beş yıldır ölüme inanmıyor.

Ölümse duvarda bir dünya hecesi
Bahçedeki otlara zamanı anlatıyor.

45.

Şiir bizim eski yalnızlığımız. Şiir bizim bütün zamanlardaki yalnızlığımız. Şiir bizim en kalabalık yalnızlığımız. Şiir bizim en verimli yalnızlığımız. Şiir bizim en yaratıcı yalnızlığımız. Şiir bizim en merhametli yalnızlığımız.

Biz, yazmanın yalnızlığına dünyayı sevmek için gideriz. Çırpına çırpına severiz kaderimizi. Çekilip geldiğimiz kalabalık harflerimizde çınlar durur. Yaza yaza bir başka kalabalık yaratırız. Yaza yaza bir başka yalnızlık yaratırız.

Biz bir sarkacız. Kalabalık ve yalnızlıktan yapılmış bir sarkaç. Yok başka güzelliğimiz. İyi ki biz sarkacız.

46.
İnsan en çok ışıkta kayboluyor
Bir daha dönemiyor gölgesine.

Sonrası...

Yalnızlık bile değil.

47.
Kemiklerimize kadar işlemiş bir kalabalık
Yerleri gökleri dolduran bir ezgin ses
Merhametine sığındığımız koygun gece
Bilip de bilmemenin gönül yorgunluğu.

İncelik... sensin bütün zamanların açık yarası.

48.
Çın çın bir Akdeniz
Limonlar, yaseminler, saka kuşları
Denizin tirşe yaprakları, köknarlar
Ardıçların gökyüzü bahçesi
İnsanı tanrı katına çıkaran bir baş dönmesi
Herkesi sonsuz göklerden sonsuz toprağa
Sonsuz yalnızlıktan sonsuz kalabalığa
Bir daha, bir daha doğuran anne.

İçimizde sessiz bir minnet duygusu...

Çok şükür yaşıyoruz.[*]

* Nâzım Hikmet

49.
Yara aynı yara
Dil aynı dil.

Biz neden bu kadar yalnızız...

50.
Yağmur değil biz indik dünyaya
Toprağı hatırladık, rüzgârı kucakladık
Serçeleri düşündük.

Kalbimiz ter içinde bir zaman
Bir yanımız karınca bir yanımız yıldız
Yerlere göklere dolduk.

Arındık. Büyüdük. Taşları sevdik.

51.
Sonra bütün sesler kararır
Sonra bütün kokular solar
Beden kendi belleğinde kayıp
Akıl bütün acılarından kurtulmuş
Toprak çekilir, gök çekilir...

Görünmez bir zaman
Görünmez bir uzak
Hayatı kirpiklerimizden sessizce alır.

Ölüm...
Hepimiz senin için yaşıyoruz.

52.
Saçaklı bir yalnızlık. Cinnete varmış korku.
Hileli yüz. Etinde titreyen doyumsuzluk.
Her sözünden başını uzatan
Kapanmaz bir yoksulluk...

Bütün yükseklerden bağırıyor: Ölmeyeceğim!
Ölüler bütün aşağılardan el çırpıyor: Ölmeyeceksin!

53.
Tanrım, sessizliğinden, azıcık...
Adam konuşarak boğacak hepimizi.

54.
Yalnızlık ve kalabalık
Öyle mi...
İki ağızlı bıçağı insanın
Yüreğin büyük dilemması
Hiçbir yere sığmayan bir yabancılık
Büyük can sıkıntımız.

Gideriz ve geliriz.
Sonra yine gideriz ve geliriz.

55.
Dünyaya kırk oda kırk aynayla gelenler!
Yalnız kalınca da kendinizi seviyor musunuz?

56.

Şiir ve aşk...
Aklını, kalbini, gövdesini
Kendine karşı bile ayaklandıran
Mucizesi insanın.

Sonrası...

Bir uzun can çekişme.

57.

Anne, sen parkı sevmiyor musun?
Nereden çıkardın 'Serçe'm
Kimseye gülümsemiyorsun.

58.
Dünya büyük bir aşk Ömür Hanım
Taşlar, dikenler, yosunlar
Başka sesler, başka sabahlar
Bozkırın alın yazısı
Camlardaki parmak izleri
Mavi toprak, kırmızı buğday, bekleyiş
Ağzından dökülen nar taneleri
Kâküllerinin turuncu ayini
Tüyden hafif uykuları çocukların
Yalnızlıktan ürperen sokaklar
Deniz bahçeleri, ormanların uğultusu
Arıların su içtiği mezar taşları
Göğsünden yürüyen tomurcuk geceler
Gamze bilek topuk... her şey, her şey...

İnsan seni yaşadıktan sonra
Ölüm de bir aşk Ömür Hanım.

59.
Acısı yok, sevinci yok
Yalnızlığı bile yok.

Yazık o bedene
Kimse dokunmamış.

*Gonca gül etrafı toz olup gidiyor.**

60.
İnsan unutmaz
Geçmiş, bütün şarkılardan bir daha geçerek
Gövdemizde yaprak dökmeyi sürdürür.

61.
Belki bir toz zerresi
Geleceğin tarihi.

* Bir Keskin türküsünden

62.
İnsanlar çocuklarını severken bile gülümseyemiyor
Nasıl bir gelecek, öyle mi...

63.
Öyle bir güzelliğin var ki
Önünden geçmediğin bahçeler çiçeklerini unutuyor
Sular ışımıyor, kuşlar konacak dal bulamıyor
Hiçbir pencereden ay ışığı girmiyor
Azıcık gölgelensen
Tanrı dünyamıza bulut bulut hüzünler indiriyor.

64.
Üç yıldır bütün sesler senin yarım kalmış sesin
Üç yıldır yüzün dünyanın tek fotoğrafı
Üç yıldır senden yapılmış bir kapıyım.
Bunu da sen öğrettin biliyor musun
Sevmek ölümden uzun sürüyormuş.

65.

Herkesin uykusunda boğulduğu
Taşlara konuştuğu, kuyulara inandığı
Duasından korktuğu, tanrısını öldürdüğü
Acısını unutmuş bu insan çölünde
Bir gün bir çocuk çıkıp da
Topuklarımızda kaybolmuş bir mavi sesle
'Ben sizi sevmiyorum' derse...

Gelecek nereden gelecek, diyordun ya...

66.

Delirmek aklın yalımıdır, görkemidir, kendine tutunmasıdır. Sen asıl, bedenlerini bir darağacı gibi boynunda taşıyanların, aklını bir gün bile anımsamayanların, iyiliği toplumun hastalığı sayanların, sevgisi küfürden ağır olanların büyük huzurlarına bak!

İnandığın her şeyle gülünç düşüyorsun. Bildiklerin boşluğa dönüşüyor. Yüksek ses teslim alıyor. Ev boğuyor. Sokak korku. Gözlerin yüzünden taşıyor. Öfkene tutunuyorsun. Sonra, bütün bir toplum yanlış olamayacağına göre... bir yorgunluk usul usul yayılıyor damarlarına. "Dünyaya bir kere gelinir" sözünü, bir düğün bayrağı gibi evinin çatısına çekiyorsun bir gün.

Ölümün bile dönüp bakmadığı bir hayat senin artık.

67.
Ben, diyelim, başkalarının zamanını- -
Sen kimin zamanını?
Hangi sözcüklerle peki?

68.
Bu ne çok okur?

Okur değil onlar benim şairlerim
Heveslerim, kederlerim
Emekten ve rüyadan yapılmış
Yeryüzü şarkılarım.

69.
Gözyaşını okumadan büyüdüyse
Küfürden başka ne yazabilir insan.

Çiy tanelerini nasıl sever.

70.

İnsan –dedi– ağaçlar, otlar, çiçekler gibi
Her bahar yeniden başlasaydı sevmeye
Ne güzel olurdu değil mi?

İyi ki hatıralar bir yere gitmiyor...

Biz onlara tutunarak unutuyoruz ölümü
Biz onlara tutunarak dünyaya inanıyoruz
Biz onlara tutunarak yalnızlığı seviyoruz.

71.
Sonra insan bir gün
Yalnızlığını gösterecek kimseyi bulamıyor.

Ah ey zaman ölüleri
Var mıydınız, yaşadık mı
Şimdi herkes nerede...
İnsan bir gün yalnızlığın da dışına düşüyor.

72.
Her şey kötü biter
*Yoksa bitmezdi.**

İnsan çok uzağa gitmiştir
Sevgiden uzağa. Acıdan uzağa. Bağıştan uzağa.

Soğumuş bir yara...

Konuşsa da.

* Bir filmden

73.
Neyin var?
Unutmak istemiyorum.
Neyin var?
Zamanın kalbi yok.
Neyin var?
Sevmek neden bu kadar yıkıcı.
Neyin var?
Merhamet ruhunu yitirdi.
Neyin var?
Yalnızlık tanrıya şarkı söylüyor.
Neyin var?
Acı, sevinçten çok büyük.
Neyin var?
Yaşıyorum, neyim olsun daha.

74.
"Devrim düşüncesinin ana rahmi..."

Necatigil'in 'dar çevre yitikleri' dedim.
Oturduğum yerden. Kederli bir saygıyla.
Temeli çatısında uğuldayan o küçük evler.
Duymadı. "Yoksulluk ne kadar büyürse..."

Bir ses hepimizin aklını dünyaya gömdü:
"Çocuklarımı kemik unuyla büyütüyorum ben."

Ah ey gelecek
Büyük yalnızlığımız bizim
Delilin çok acı
Bedelin bütün yoksulların rüyaları.

75.

Yatmadan önce, dedi
Yatakta iskeletini görseydi insan
Dünya nasıl bir sabaha uyanırdı kim bilir...

76.

"Benzerim!" Oku geceden süzdüğüm
kanı ve sütü;
yaz ve güz bahçelerinden
damıttıklarımı;

benzerimsen.[*]

* Ahmet Oktay

77.
Tam şuramda
Bir kan pıhtısı
Ayrılınca oluyor
Kavuşunca oluyor
Hevesle gidiyorum
İkinci cümlede bir boğuntu
Utanarak kalkıyorum
Ruhumda soğumuş bir zaman
Etimde bir pişmanlık
Şimdisiz öncesiz sonrasız
Yaşamak desem değil
Ölmek desem değil

Bir Araf

Tam şuramda...

Herkes herkesi biliyor
Herkes dünyayı biliyor
Ben anlamıyorum
Sevinçlerini bilmiyorum
Kederlerini bilmiyorum
Sınırları yok
Akşam, diyorum
Herkesi eşitler
Ben de konuşurum
Olmuyor
Acı daha ağırlaşıyor

Bir kan pıhtısı

Tam şuramda...

78.
Annesinin cansız bedeni üstünden
Bütün silahların, bütün askerlerin üstünden
Yıkılmış evlerin paramparça hatırası üstünden
Çocukların gözbebeklerindeki dehşetin üstünden
Yeryüzünü ve gökyüzünü boğarak tanrıya ulaştı çığlığı:

Unutmayacağım. Bağışlamayacağım. Yas tutmayacağım!

79.
Penahi*
Halkının acı harfi
Bizim yeryüzü cümlemiz.

Gecenin en uykusuz yıldızına
Seninle hepimizi asacaklar
Ama biz sabaha sağ çıkacağız!

* Ramin Hossein Penahi, İranlı Kürt şair. 08 Eylül 2018 günü idam edildi.

80.

Nasıl bir tanrının çocuklarıyız böyle
Her şeyde bir 'hak etmiyoruz' duygusu
Hayranlık ve küçümsemeden yapılmış
Zehirli bir sevgi, bir güzellik korkusu
Hepimiz içimizdeki şarkıyla ölüyoruz.

81.

Bütün hayalciler gibi
Yolun harfi
Arzunun hecesiyim.

82.

Büyümek, öyle mi...
İnsan ne söylerse yalnızlık oluyor.

83.

Bir insana inanmak ne demek biliyor musun
Kapının önündeki ağaçlarla birden çiçeğe duruyorsun
Sokaktaki kedi bacaklarından önce boynuna dolanıyor
Gidip ilk gençliğin uykularına boyanıyorsun
Yağmur öyle gamzeler açıyor ki baktığın yerlere
İlan-ı aşk makamından bir ürperti dudaklarının neminde
Unuttuğun mavilik gövdeni bahar dalına çeviriyor.

Ne demek biliyor musun bir insanı sevmek
Birden dünyada kötü insan kalmıyor
Puhu kuşları saka kuşlarının şarkısını söylüyor geceye
Bütün erkekler kadınların önünde inceliğe dönüşüyor
Tanrı, çocukların sevgisiyle iyileştiriyor dünyamızı
Sular yıldızlar çimenler bahçeler güneş salkımları
Hepsi günde bin kez sonsuzluğundan doğuruyor bizi.

Yalnızlık öyle bir arzuyla bakıyor ki hayata
Bütün ölü zamanlar bizimle konuşmaya başlıyor.

84.

Bütün düğmeleri ilikli kadınlar
Bütün düğmeleri ilikli erkekler
Bütün düğmeleri ilikli çocuklar.

*Ben, yüreğini yitirmiş bu zamandan korkuyorum.**

Bütün düğmeleri ilikli okullar
Bütün düğmeleri ilikli mahkemeler
Bütün düğmeleri ilikli gazeteler.

Ben, yüreğini yitirmiş bu zamandan korkuyorum.

Bütün düğmeleri ilikli şarkılar
Bütün düğmeleri ilikli kitaplar
Bütün düğmeleri ilikli sokaklar.

Ben, yüreğini yitirmiş bu zamandan korkuyorum.

---

* Füruğ

Bütün düğmeleri ilikli akıl
Bütün düğmeleri ilikli özgürlük
Bütün düğmeleri ilikli gelecek.

Ben, yüreğini yitirmiş bu zamandan korkuyorum.

Bütün düğmeleri ilikli acı
Bütün düğmeleri ilikli öfke
Bütün düğmeleri ilikli korku.

Ben, yüreğini yitirmiş bu zamandan korkuyorum.

85.

İnsanın acısına inandım. Kimse diz çökmesin, dedim. Yazdım. Sözlerim insandan acıydı. Dünyanın bütün harflerini okudum. Önce anladım. Sonra anlamadım. İnsan sonsuzdu. Zaman sonsuzdu. Ölüm sonsuzdu. Üç sonsuzluk içinde sevdim. Acı inceldi, güzelleşti. Dünyaya inandım. Sözler içimde büyüdü, büyüdü. Yalnızlık oldu. Yazdım. Önce kalabalık oldu, sonra yine yalnızlık. Ölümden önce bir iş gelmedi elimden.

86.

Sen okumazsan ben yaşamamış olacağım.

87.

Ölüm... kapım ardına kadar açık.

2017 – 2018

NEŞET

Mah cemal üstünde teli bilmeyen / Bal dudak altında dili bilmeyen
Garip'im gönülden yolu bilmeyen / Yürüse de yol kıymetin bilemez.

Ses ezgin. Ses saygılı. Ses büyük. Ses kahır.
Yüreğin bütün heyecanlarıyla çarpıyor ses.
Dile getirdiği yaşantıların bütün acılarıyla yaralı.
Bütün arzuların ürpertisiyle kanatlı.
Geri çekilirken susmuyor. İleri çıkarken bağırmıyor.
Bağırıyor da hiçbir acıyı incitmiyor. Hiçbir kalbi yormuyor.
Ses, insanın sustuğu ne varsa onların billurlaşmış hali.
Ev içlerinin haysiyeti, yoksulluğu, yaşama gücü.
Bütün bir bozkırın kaderi, gurbeti, sılası.
Bütün yolların ayrılığı ve kavuşması. Kirpikten topuğa
insan bedeninin bütün güzelliklerine, arzularına,
yalnızlığına aynı içtenlikle, aynı hüzünle,
aynı umutla dokunuyor.

Bütün hayatların ev sahibi. Bütün sokakları, avluları, kahvehaneleri, bahçe duvarlarını, ışıklı çarşıları, tozlu aynaları... bütün gönül yaralarını aynı derinlikle yaşıyor. Bir gözyaşı toplayıcısı ses. Bir alın yazısı okuyucusu. İnsanların parmaklarından, kirpiklerinden yürüyen çaresizliğin ete kemiğe bürünmüş hali. *Zorluğuna göğüs geremediğin yâri sevme* diye diye dönüyor canımızda. Bir avuç bozkır nasıl olur da bu kadar geniş bir insan coğrafyasını bütün kalp atışlarıyla, arzularıyla, hayıflarıyla bir seste toplar, hem de aslından daha yakıcı...

Ana rahminin suskunluğu, baba rahminin avazı,
abdallığın bin yıllık binası, bin yıllık *gönül yarası*...
acı veren ne varsa, hepsini almış, uzak şehirlerin,
uzak hayatların kaderlerine götürmüş. O hiç bilmediği
ışıklar, o çok iyi bildiği gölgeler, bu koygun yalnızlıkta
halkalanmış halkalanmış, sonra parmaklarının ucunda
çırpınan hasretten tutup, onu ilk abdalın sesine getirmiş
tekrar. Saygıyla getirmiş, nezaketle getirmiş, bilgiyle
getirmiş, sezgiyle getirmiş, insan ruhunun bütün köşe
bucağını havalandıran büyük bir avazla getirmiş.

Ses büyücüsü, diyorum. Yetmiyor. Saz büyücüsü diyorum. Öyle bir büyücü ki, hançeresinden canımıza yürüyen iki ses arasına, iki tel arasında dönen iki mızrap arasına bütün bir sonsuzluğu sığdırmış; bütün bir geçmişin üstümüzde biriken acısını, hiç görmeyeceğimiz zamanların hayalini sığdırmış. Yoksa bizim sesimiz, sesimizde çırpınıp duran hayatlarımız, artık hiçbirimizin yaşamayacağı gelecek denilen o bilinmez zamanlarda nasıl duyulurdu, nasıl var olurdu. *Yedi harften bir noktaya süzülmüş*[*] bir bilgelik, bir yücelik, bir enginlik.
Bu sözün tersi de aynı güzellikte doğru: bir noktadan yedi harfe yükselmiş bir büyü, bir sır, bir hayat
Neşet Ertaş.

2017

[*] Sıdkı Baba

İNCE MEMED

*Yaşar Kemal soğumaz, sönmez.**

Yoksul insanların, mazlum insanların, gölgesiz insanların; gündelik hayat içerisinde ancak bir can sıkıntısı olarak hayatımıza değen insanların yenik hayatlarından nasıl bir destan çıkabileceğini dünyaya öğreten bir söz tanrısıyla, bir yazı büyücüsüyle, hayatımızın kocaman bir yankısıyla karşı karşıyayız. Ağzımızdan çıkan her söz birden mucizeye dönüyor. Bu mucize taşlara kanat takıyor, sesimize boncuklar diziyor, göklerin kanatlarını kalbimize çözüyor. O, Neşet Ertaş için "bozkırın tezenesi" demişti, biz de O'nun için söyleyelim aynı sözü: Türkçenin tezenesi, coğrafyanın meydan sazı, mazlumun avazı.

* "Homeros, soğumaz sönmez." Victor Hugo

*"Bir doğa çeşnicisiyim ben alışılmadık (...) Hiçbir ses yakalayamaz beni / Dağlarda küskün, küçük / Bir ot parçasının yankısından başka."** Dağlarda, ovalarda, bahçelerde küskün, küçük ot parçasının yankısı, büyüye büyüye tanrının hizasına varmıştır. Dünya edebiyatının acıyla güzelleşmiş başyapıtlarına dönüşmüştür. Doğa, tepeden tırnağa insan olmuştur. İnsan, doğa olmadan ağzını açamaz olmuştur. Ağaçlar bulutlarla söyleşir. Irmaklar geyiklerle dağlara akar. Çakırdikenleri yılanlarla ıslık çalar. Gelinler karanlığı kirpik kirpik hasretle doldurur. Çukurova'nın sıcağı acı ekmek olur. Ağrı Dağı Anavarza kayalarına konuk gelir. Turaçlar eşkıyalara türküler söyler. Alın teri çiğdemlere rengini verir. Büyük acılar karıncaların ağzıyla büyük denizlerden can suları içer. Bütün bunlar bin bir hale girerek, iyilik ve kötülük halinde dünyanın dört bir yanına dağılır.

* Edip Cansever

Zulmün artsın, zulmün artsın ki tez zeval bulasın!
Bu söz halkın kalbini, onurunu, öfkesini ve iyilik duygusunu koruduğu derin bir çığlık, acı bir sığınak olmuştur. Bu söz Yaşar Kemal'le çağdaş dünyanın temel insan haklarını, bütün mazlum halklarını, bütün kimliklerini ve kültürlerini savunmanın yedi renkli bayrağı olmuştur. O bir Kilikya ağıtıdır. O, yarası suyun iki yakasında kanayan mübadildir. O, yüzünü güneşe dönmüş Ezidi'dir. "Korumaya alınmış" gelinlerdir, kızlardır. Suriye çöllerinde yüz yıldır ıslık çalan Ermeni kemikleridir. Ninova'dan Kilikya'ya kanatlı bir Asur yazısıdır. Cemaatsiz bir kilisedir, sinagogdur. Bütün bu acılardan utanan bir Türk'tür. Haysiyetin, insandan harflere, harflerden insana dönüşmüş görkemidir:

*"Bugün bizim işlediğimiz insan değerleri yok olarak değil, değişerek, gelişerek, tazelenerek dört yüz, beş yüz yıl sonraya kadar gidecek. Nasıl eski Yunan'dan bize kadar gelmişse. Onun için bizim de klasiklerimiz olacak. Kısaltılmış, uzatılmış metin değil sorun.(...) Gelecek gelecektir, biz oraya gerçekten kendimizi sağlıklı yollayabilirsek gelişmelere yardımcı olmuş oluruz.**

2015

* Yaşar Kemal

SENNUR

Şiirle emek arasına çekilmiş bir eşitlik çizgisi. Hayal gücüyle gelecek arasına çekilmiş bir eşitlik çizgisi. Eylemle düşünce arasına çekilmiş bir eşitlik çizgisi. Şair "ben"ini toplumun "ben"ine dönüştürmüş bir vicdan, bir özgürlük bilinci.

Uyanıp gecenin bir yerinde / karanlığı dinlemek? / -Sevdadandır / Dalıp gitmek yıldızların karanlığına / Yüreği bölmesi türkülerin? / -Sevdadandır. (...)
Kadınsanız, emekçi bir kadınsanız, başkalarının hayatından mutsuzluklar edinmiş bir devrimci kadınsanız, etiniz iğde çiçeklerini unutmuşsa... geri çekilmek yok, ne münasebet! Biz, direncini kendi hayatından, yoksulluğundan, acılarından üreten, insan soyunun en güzel insanlarıyız. Elbette sevgimizi de kendi cehennemimizden yaratacağız; doğayı ve emeği bir harf bile unutmadan:

Elinizi toprağa dayayın / duyun tohumun
çıtırtısını / Kekik koklayın / Toprağın
sevgisiyle bakın / güneşe ve yağmura /
*Bir bebek kıpırdasın kanınızda / Sevdalanın.**

Dünyanın bütün çocuklarını kalbinden doğurmuştur. Dünyanın bütün devrimci mahpuslarını kalbinde yatırmıştır. Dünyanın bütün emekçileriyle bütün tezgahlarda çalışmıştır. Kötülüğe karşı nerede bir söz, bir eylem varsa, koşa koşa gitmiştir. Herkesin boğazında düğümlenmiş sözleri, gözlerinde yalım yalım yanan sözleri, avuçlarında boğulan sözleri bağıra bağıra söylemiştir.

Sonra sanki çok olağan bir şeymiş gibi gidip masalların gizemli dünyasından, İstanbul'un tarihinden, şiirin gerçeği hayale çeviren simyasından kalbimize taçlar örmüştür. Bu katı zamana karşı bizi bir başka varoluşa çağırmıştır. Bir sorumluluk manifestosu gibi yaşamıştır. Her şair gibi ölümünü çok önceden yazmıştır. Şu dört dizeyi başka nasıl okumalı:

Otlar ve kadınlar / Kısacık duyarlar ilkyazı /
Güneş uzar tepelerinde / Kızgın ve acımasız /
*Ve kar ansızın basar.**

2015

* Sennur Sezer

İÇİNDEKİLER

Otların Uğultusu Altında
9

Neşet
61

İnce Memed
67

Sennur
73